

Desè aniversari de la moneda única (i VII)

Desè aniversari sense celebració

■ Alemanya i França han incomplert el dèficit màxim 7 anys, el doble que l'Estat espanyol ■ La crisi demostra que compartir moneda sense govern comú i unió fiscal és començar la casa per la teulada

Atenes ha estat escenari de nombroses protestes contra el pla d'ajust del govern grec imposat per la UE a canvi del rescat financer del país ■ AFP

Albert Segura
BRUSSEL-LES

Desè aniversari sense celebracions. L'euro "és irreversible", diu la versió oficial. Els seus 17 socis no en

tenen "cap dubte" i estan "orgullosos" del que consideren "un dels principals èxits de la història europea". Però és molt significatiu que, aquest cop, Brussel·les (molt donada a

celebrar-ho tot) no hagi previst cap festa per commemorar els 10 anys de moneda comuna, més enllà del gest d'encunyar i posar en circulació 90 milions de peces de dos euros

que recorden l'efemèride. L'estat d'ànim, el pessimisme sense precedents i l'ambient de fi del món que es respira a les borses o als passadissos de la capital comunitària, ja no ho dissi-

mula ni Jacques Delors, un dels pares de la criatura. "Obrim els ulls: l'euro és a tocar del precipici" pels seus "defectes d'origen", ha reconegut el primer president de la Comissió

Europea. En altres paraules: aquesta crisi ha demostrat que compartir una mateixa moneda sense tenir abans un govern econòmic comú i una unió fiscal que llimi els desequilibris entre socis és començar a construir la casa per la teulada, tan ingovernable com un Airbus A380 amb uns frens de bicicleta. Fins i tot el nou president del Banc Central Europeu, Mario Draghi, s'ha atrevit a trencar el tabú d'insinuar públicament un trencament (els seus predecessors, Wim Duisenberg i Jean-Claude Trichet, no van fer-ho mai).

Els 'PIGS'

Segons els càlculs d'UBS, Grècia i la resta de perifèrics pagarien amb una caiguda d'entre el 40% i el

Brussel·les no ha previst cap festa commemorativa de l'aniversari

50% del seu PIB la sortida de l'euro, a banda de l'inevitable corralito i fuga de dipòsits. I l'única alternativa és la nova Europa a l'alemanya que els caps d'estat i de govern dels 26, tots tret del britànic David Cameron, van acordar en la darrera cimera del 9 de desembre. Ja no és temps de pastanagues sinó de bastons, *the party is over*, i els porcs (els PIGS, Portugal, Itàlia, Grècia i Espanya, com els ridiculitza la premsa anglosaxona) ja no poden volar. Si els perifèrics de l'euro volen poder celebrar algun dia els vint anys de la moneda única i seguir dins del club, s'hauran de flagellar amb una purga d'austeritat i retallades que els pot condem-

L'OPINIÓ

Eurodisciplina

La pertinença a una unió monetària com la zona euro implica la necessitat d'una certa coordinació fiscal i prevenir dèficits excessius dels seus membres. Aquests límits es van plasmar en el Pacte d'Estabilitat i Creixement del 1997. L'incompliment reiterat del pacte sense l'acceptació de sancions (cas de França o Alemanya) i la falsificació de comptes per complir el límits per a l'accés a l'euro (Grècia) estan en l'origen de la crisi de confiança que actualment sofreix la zona euro. Altres països no van entendre (entre ells Espanya) que quan la política monetària és excessivament laxa per a les necessitats d'un país, i no es pot controlar, és necessari utilitzar la política fiscal i macroprudencial per refredar l'economia.

José García Montalvo. UPF

L'herència del dèficit

El Tractat de Maastricht fixava dos criteris d'estabilitat de les finances públiques per poder tenir l'euro com a moneda: que el dèficit pressupostari i el deute públic no superessin el 3% i el 60% del PIB respectivament. El principal problema de Catalunya és el dèficit pressupostari. El 2006 el dèficit era de 393 milions d'euros, un 0,2% del PIB, i el 2010 va ser de 8.352 milions, un 4,2% del PIB, degut a un increment de la despesa finançant amb endeutament. Aquesta pessima gestió dels recursos públics del govern tripartit, que va multiplicar el dèficit 21 vegades en només 4 anys, ha compromès terriblement les finances de la Generalitat. Les retallades actuals són la conseqüència d'aquest dèficit enorme i de l'espoli fiscal.

Emili Valdero. UB

Control més estricte

Dels criteris de Maastricht, l'únic que s'havia de complir ja un cop dins de l'euro, segons el Pacte d'Estabilitat, era el que feia referència al dèficit públic. Però la manca de controls i el mal exemple per l'incompliment alemany i francès van fer que els dèficits augmentessin massa. I, arribada la crisi, en alguns casos fins a nivells insostenibles. En el futur, el control dels dèficits públics haurà de ser molt més estricte, fent possible el naixement d'una política fiscal única. Però l'objectiu fonamental per a la viabilitat de l'euro és la convergència en termes de productivitat, que eviti els grans desequilibris per compte corrent. Aquests generen l'endeutament d'alguns estats, que acaba sent excessiu i suposaria la font de noves crisis.

José Manel Comajuncosa. Pimec

Les xifres

26

percent de les reserves mundials són en euros, la segona moneda més utilitzada.

20

percent dels intercanvis comercials que hi ha al món són en euros.

322

milions d'europaus fan servir l'euro com a moneda pròpia.

25.000

milions d'euros s'estalvien a l'any per la supressió dels tipus de canvi.

nar a recaure en una recessió profunda.

La refundació de l'euro es basa en la sacralització de les restriccions pressupostàries en les constitucions (com s'ha fet amb l'espanyola, fins ara intocable) i en una cessió de sobirania sense precedents. El flamant ministre d'Hisenda de Rajoy, Cristóbal Montoro, haurà de dur els seus pressupostos a Brussel·les abans d'aprovar-los al Congrés. *Mister euro*, l'eurocomissari d'Afers Econòmics i Monetaris, Olli Rehn, podrà obligar-lo a modificar els comptes i fins i tot multar-lo (amb 2.000 milions d'euros) si gasta massa. "Tots sabem el que hem de fer, però no com ser reelegits un cop ho hàgim fet", admet el president de l'Eurogrup, el luxemburguès Jean-Claude Juncker. Rajoy té quatre anys al davant.

L'austeritat i la cessió de sobirania semblen l'única alternativa

A canvi d'estreñer-se el cinturó, però, els europeus del sud no rebran cap pastanaga de liquiditat que alleugi el seu deute públic i els doni alè. Ni eurobons, ni cap mutualització parcial del deute (els alemanys tenen convulsions només de sentir-ne parlar), ni tampoc no s'amplia de debò l'escarriament fons de rescat de l'euro, que es queda en només 500.000 milions d'euros, una xarxa de seguretat molt insuficient: si Itàlia (que deu quatre vegades més) necessita ajuda, seria com voler matar a escopinades un elefant. Draghi és ara l'únic bomber que pot anar apagant els incendis dels mercats, però tot apunta que el més alemany dels italians mantindrà els governs amb l'aigua al coll negant-se a anunciar cap compra massiva de deute públic. L'al·lèrgia alemanya a la inflació obliga a limitar la barra lliure de liquiditat a només els bancs.

L'obsessió de Merkel de

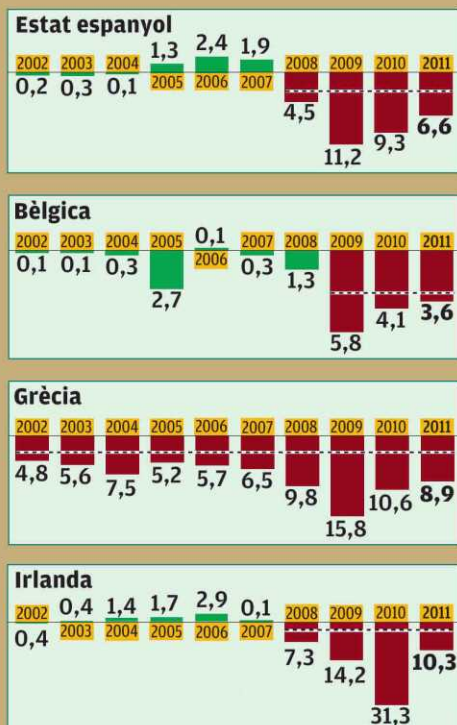
culpar de tots els mals de la crisi els irresponsables governs del sud que han estirat més el braç que la màniga, no es correspon del tot amb la realitat. Alemanya mateix, en aquesta dècada de convivència, només ha complert tres anys el dèficit públic màxim del 3% del PIB. També França s'ha saltat les normes de Maastricht set anys i se l'hauria d'haver multat. Merkel i Sarkozy en culpen els seus antecessors, Gerhard Schröder i Jacques Chirac, que van pactar fer trampes i canviar les regles del joc. Berlín i París tampoc no han respectat el límit de deute públic del 60%. Des que existeix la unió monetària, la factura conjunta de la zona euro ha pujat de 4,6 bilions a 7,8.

L'Espanya de l'AVE

Paradoxalment, l'Espanya dels TGV a Conca i Albacete, la que es gastava 6.200 milions en la T4 de l'aeroport de Barajas, va complir les normes fins l'escat de la crisi, mantenint a ratlla els números vermells i, fins i tot, acumulant superàvits del 2005 al 2007. I el seu sistema financer ha necessitat una tercera part menys d'ajudes que la mitjana europea, si més no fins ara. Des de l'esfondrament de Lehman Brothers el 2008, la UE ha invertit 1,6 bilions d'euros, el 13,1% del seu PIB, en plans de rescat dels bancs. I sis de cada deu euros es concentren en els irlandesos (25% del total d'ajudes), britànics (18%) i alemanys (15%), que es van empatxar comprant bons d'alt risc i altres porqueries financeres sense que ningú al sud els obligués a fer-ho.

"La crisi actual no és culpa de l'euro, sinó dels deutes públics estatals", s'afanya a aclarir el portaveu de la CE Olivier Bailly. Brussel·les recorda que en aquests deu anys la zona euro ha mantingut la inflació per sota del 2% (als anys vuitanta superava el 10%) i que els 322 milions d'europaus s'han estalviat entre 20.000 i 25.000 milions en tipus de canvi. ■

El dèficit a la zona euro % del PIB

El deute a la zona euro % del PIB

